

DIRECTOR:

AUGUSTIN POPA

ACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
— JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: invoială :: ::

Unitatea

REDACTOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Pietrile vor striga

(dn) Adânc nemăsurat și înfricoșată taină este tateea omenească. Adevărul n'o luminează, buataea n'o mișcă, sublimul n'o farmecă. Surdă, tă, oarbă și rece la tot ce nu-i înrudit cu lucrul ei de visuri negre, ea alezuește, aduimecă, sărește cu stăruință diabolică intrările și ieșirile, vorba și fapta celui sortit pieririi, uneltind se împotriva lui, până în clipita isbândirii, și numai pe-o clipă.

Fiul omului privește în față această cumplită putere a întunerecului și o ofidează. Plecat din Vitană lui Lazar, se suie spre Vităni ca să coboare în cetatea lui David, călare emănzul asinei, săvârșind laudă împărătească și gura pruncilor și a multimilor cu sufletele ne de soare ca acea mândră zi de primăvară flori îmbobocite, smochini și sicomori înmuguriți, sumet de albine, behăit de mielusei și turuit de țurele, în penibil contrast cu crivățul și înghețul inimile celor ce zădarnic încearcă să stângă gâgățele de bucurie de pe busele celor fără răutate.

Replica Stăpânului taie orice discută: Zice că de vor tăcea aceștia, pietrile vor striga și ele făcut nu rămâne nevăzut. Mărturie sunt stururile, văile, țarinile, satele, cătunele, orașele, amururile de șară și apele Pământului făgăduinții că cât bine a făcut Fiul Fecioarei orbilor, schioșilor, surzilor, mușilor, leproșilor, nevoiașilor casei Israel și atâtor altor năpăstuiți ai sorții, încât și oamenii, în orbirea vrăjmașiei, n'ar vrea să lască, elementele firii ar ridica glas de mărire luiice a trecut prin lume făcând numai bine. Și răutatea tot ar ieși biruitoare asupra răutății iar vrea s'o omoară cu tăcerea.

Mântuitorul nu-i un desiluzionat, un mitrop, deși vede ura ce-i tot în călcăiul său. El de în veșnicia binelui făptuit și-i convins de rata efemeră a răului, oricât de înverșunat ar fi. Aceea, chiar și lacrimând, samână binefaceri dumnezeiești marinimositate. Casa în care a trăit, colina pe care s'a oprit, fântâna la care odihnit, luntrea din care a cuvântat, foșorul care a cinat, grădina în care s'a închinat, coșii pe cari i-a binecuvântat, tinerii și bătrânii ce i-au cerut sfat, toate locurile pe unde a blăt și persoanele de bine ce au avut cu El a contact, au primit și au păstrat dela El o reasmă oarecare proprie altei lumi mai bune, ei sfinte, o lucrare nouă, un suflet nou. Ceeace, strădând proporțiile, se repetă și cu reflexele sale, toate vremurile și locurile: cu sfintii. Povestea și cărora e o dovadă la îndemâna oricui.

... Ce-ar striga oare, privitor la noi, păreții ei părințești, a școlilor în cari ar fi fost să învățatură și a celor în cari, în ore de șezesă, ar fii trebuit să dăm învățatură? Piatra altar, bulgărele din cale, dușumeaua sălilor distracție, prispelile săracilor, ungherele locuinței rohiale, colbul de pe ceaslov și atâtea alte măriții a trecutului și a prezentului nostru, ce vor grăind ele, în chip de taină, urechii Atotștiului și amintirii noastre? Răspundă-și fiecare!

Zodia întunerecului

— Ortodoxia în plină negațiune — Intre pravoslavie și cultură — O nouă pagină în cartea frăției —

de prof. AUGUSTIN POPA

Dorim înflorirea ortodoxiei. A celei românești în primul rând. Nu dintr'o vagă pornire de romantism perimat, nici de dragul ochilor albaștri ai fraților dreptmăritori. Din interes, pur și simplu.

Români, ne dăm seama că refacerea sufletească a neamului stă mai ales în mâna și răspunderea bisericii dominante. Catolici, avem convingerea că o biserică ortodoxă vie, luminată, activă e mult mai aproape de marele vis evanghelic al unirii, decât una adormită, bolnavă. Puțini la număr, respirați prin mulțimi de altă credință, cel mai elementar calcul ne îndeamnă să ne dorim vecini buni, harnici, dela cari să luăm pildă și îndemn în bine și cari să ne ajute în străduințele noastre cel puțin indirect: creiând în viața publică atmosfera creștinească indispensabilă oricărei prosperări religioase.

N-a fost, deci, pentru noi o plăcere să constatăm de atâtea-ori, că biserica dominantă nu-i vecinul ideal pe care ni l-am dori. Nici măcar unul suportabil. Ea s'a silit din toate puterile să realizeze idealul vecinului rău și invidios. În loc să-și muncească în sudoarea feții propriul ogor sufletesc, să sece mlaștini și să stărpească mărăcini — și Dumnezeu știe câte sunt! — să-și măture ograda și să-și repare ruinele, ea stă toată ziuulica la gard, trage cu urechea în vecini și de câte-ori acolo se pune la cale o treabă bună, aruncă noroi și bolovani, ca s'o strice. Dacă ridicăm, cu trudă și jertfă, în umbra crucii o școală, ea se sperie; dacă înființăm o societate religioasă-socială, ea țipă și cearcă s'o desființeze.

I-am zis duh al negațiunii acestei porniri bolnave, zestre a neputincoșilor. El s'a înstăpănit deabinelea, în vremea din urmă, asupra oficialității noastre pravoslavnice. Cea mai proaspătă și cea mai eclatantă dovadă o găsim în desbaterile Senatului, pe ziua de 1 Aprilie.

Ministerul domeniilor a găsit de bine să vândă câtorva fundațiuni din Blaj — nu mitropoliei, care nu are din ele nici o brazdă și nici o lăscaie afară de truda administrării în folosul copiilor săraci, — petecele de pământ care au mai rămas, după îndestularea celor îndreptățiți la împroprietărire, din vechile lor proprietăți. Era vorba, în total, de 1700 jughere pământ și 200 pădure.

Nu este țaran mai răsărit prin văile Ardealului care să nu se bucure de acest gând. Pentru că nu este unul, care să nu știe ceva de școlile Blajului, de imensul bine pe care l-au făcut neamului averile lăsate de Șuluțu, Vancea, Moldovănuș și ceilalți mucenici ai dragostei de neam, cari și-au chinuit trupurile

lor în trai aspru, pentru a face accesibile copiilor oropsiți ai plugarilor bogățiile cărții și luminii. Nu vorbim de intelectuali. Ar fi insultă bănuiala că ar putea avea măcar o șovăire în această privință. Câți din ei nu-și datorează pâinea stipendiilor și „știpăilor“ dela Blaj? Câți nu judecă, din acest motiv, excesiv de severă reforma agrară, care a sugrumat în bună parte acest miraculos izvor de binefaceri culturale?!

Nu discutăm însă temeliile reformei agrare. A fost o nevoie și deci o binefacere socială. Nu a fost însă în intențiunile ei desființarea instituțiilor culturale și operelor de binefacere. Este, prin urmare, un act de elementară dreptate, ca după împlinirea trebuințelor de împroprietărire să redai acestora măcar în parte puțința de a-și împlini menirea, de-a înfăptui gândurile marilor fondatori. La caz contrar se distruge imboldul esențial care ar mai putea da societății binefăcători și neamul marilor fondatori ar dispărea. Spre marea pagubă a neamului. Dar chiar și din punct de vedere strict economic și agricol gestul ministerului de domenii, cuprinzând o directivă de viitor, este norocos. Rezervele în discuțiune, de câte 100—200 jughere fiecare, așezate în jurul conacelor și fermelor utilitate pentru o gospodărie rațională, modernă, s'au pierde inutil vândute în părțile mărunte, distrugând și instalațiunile pomenite. Redate proprietarului ele devin ferme model, de utilitate publică și de folos imediat în primul rând pentru comunele unde se găsesec.

De aceea și Consiliul legislativ, foarte sever în aprecierile sale, a găsit că intențiunea depusă în proiectul ministerului de domenii este nu numai bună și folositoare, ci e de dorit să se întindă asupra tuturor instituțiilor culturale și filantropice care azi, din aceeaș pricină, nu mai sunt în situațiunea de a-și împlini misiunea. De aceea nici reprezentanții partidului social-democrat, cu toate principiile lor contrare, nu au ridicat cuvânt de împotrivire. Era prea neromânesc, anticultural și antisocial.

Au lăsat acest rol urgisit altora, cari l-au jucat cu dârzenie și fără o tremurare de conștiință. Au fost ierarhii bisericii ortodoxe. Aceștia au pândit proiectul ca pe o pradă. Și când a sosit, în ultima zi, la Senat, s'au repezit cu toții la cuvânt. Mai numeroși decât la legea cultelor, ca să nu vorbim de învățământul superior, care nu-i interesează. N'au ajuns toți să-și desfășoare înțelepciunea. Era cu neputință, dată fiind scurțimea timpului, în care trebuiau trecute o serie întreagă

de legi. A vorbit doar unul. Prealuminatul dela Buzău. A spus înțelepciuni uluitoare. Cititorii noștri vor avea prilejul să le admire în curând. Impresia generală: cinstitele obraze au crezut că nu e prudent să prelungească discuția. Mai ales că ar fi urmat oratorii și pentru teza cealaltă. Invențioși cum sunt, au găsit alta. Cu blândeță serafică Patriarhul, obosit de îndelunga așteptare, a rugat pe președinte să suspende discuțiunea până se va reîntoarce el dela masă. Patriarhul a cinat. Mai copios, ori mai frugal, nu importă. Sigur e că: nu s'a mai întors! Ceasul a hătut 12. Sesiunea ordinară a Corpurilor Legiuitoare este închisă. Legea a rămas nediscutată și nevotată. — Nu-i așa că-i ingenios? Bizanțul mai are ceva de învățat dela noi!

Atâta-i toată povestea. Preasfințiții ucenici ai lui Fotie și-au mângâiat bărbile, și-au ridicat diurnele și au plecat acasă triumfători: Au salvat încă odată ortodoxia! De-acum pot dormi liniștiți: Blajul a fost înfrânt!

Bieții de ei! Îi paște zodia întunerecului și duhul negațiunii. Cât îi compătîmim!

De dragul sufletelor. Iubirea nu se ostenește a face bine. În biserica noastră, fiind stăpânitor spiritul iubirii, vedem cu bucurie că se și lucrează stăruitor pentru suflete și conștiințe. Vestile primite sunt dintre cele mai mângâietoare.

Reuniunea de misiuni a eparhiei Lugoj se poate mândri cu o activitate bogată în acest an, desfășurată în Izvinul pus în rând de păr. Dr. Ioan Marianescu după jalea lăsată de înaintași; asemenea și cu celelalte serii de cuvântări sfinte, mărturisiri și cuminecări în cadrele reculegerilor spirituale aranjate în Comoriște Crivobara, Pricaz, Coroești, Coroeșteni, Romos și Bocșa.

Clujul atâtor binefaceri sociale-duhovnicești a trecut la realizarea unui nou punct a programului său din acest post mare: a început de luni, și ține până azi, **deprinderile sufletești**, seară de seară, cu predici și mărturisiri, în bisericile-capele din Cluj-Cordoș și Dâmbul Rotund, ostendindu-se preoștii: I. Agârbiceanu, B. Moldovan, L. Nicoară, P. Domșa, Sept. Popa, V. Pandrea, I. Dancu, I. Șerban și V. Chindriș.

Agrul dela Aiud ține să-și albă și el partea de trudă în opera de luminare a fraților. Păr. prot. Ion Bucur și d. Dr. Victor Fodor, președ. Agrului din jud. Alba, fără să cruțe jertfe au conferențiat în Aiudul de sus, Cacova și Sâncraiu, după munca de același fel depusă în Aiud, lăsând pretutindenea celea mai bune impresii.

Tot în cadrele **Agrului** păr. Hotea și d. inv. P. Lenghel s'au ostenit, în **Bârsana Maramureșului**, primul combătând, în ședințe bine cercetate, pocăitismul și dovădind primatul sf. Petru, al doilea jucând cu elevii școlii piesa teatrală: Sărbătorile băbești.

Așisderea, la **Carei**, a făcut muncă de apostol păr. Gârleanu, cuvântând, în biserica unită deacolo, după masă pentru tinerime iar seara deosebit pentru publicul mare. Făgăduința revenirii vorbitorului cu același gând de a face lumină, a fost luată la cunoștință de localnici cu multă bucurie.

Calea faptelor fiind calea adevăratului creștinism, ne place să vedem în celea relatate mărturia vitalității actuale și cheazăia unui viitor tot mai bogat în roduri ca acestea, al căror număr și acum e incomparabil mai mare ca ceace se dă în rândurile puține de mai sus. Era și timpul suprem să pășim voiniceste pe această cale a faptelor sufletești. Vremile cer amenințător această muncă salvatoare.

Glasul înțelegerii

— Un răsunet la gândul de unire a bisericilor —

Am fost și suntem de credința că pe lângă creștinească și frățească bunăvoință s'ar putea ajunge, încetul cu încetul, la unitatea sufletească religioasă a tuturor Românilor, spre mărirea lui Dumnezeu și fericirea neamului. Gândului nostru, privitor la felul cum ar fi să se înceapă acest act binecuvântat, i-s'a dat expresie în editorialul din Nr. 12 al „Unirii”. Și avem mângăierea să vedem că idea n'a rămas fără răsunet. Ziarul „Universul” se ocupă de ea cu seriozitatea cuvenită, în numărul său din 29 Martie c. Sub titlul: O idee mare pentru unitatea sufletească a neamului, numitul organ de publicitate scrie:

„În grelele zile de azi, când sufletul neamului nostru dela o margine la alta a țării întregite se sbate în suferințe de tot soiul, în certuri fratricide și în desoădejde, din Blajul istoric de altădată, dar răsvrătit o clipă după unirea politică dela Alba-Iulia prin otrava confesionalismului sterp și răufăcător (?) ne vine un cuvânt dulce și o idee mare, pe care ne grăbim să le semnalăm cu vădită bucurie cititorilor noștri.

„Într'adevăr, ziarul „Unirea”, organul mitropoliei române unite din Blaj, într'un avântat articol de fond, publicat sub titlul „Dacă ne-am sfătui” ... după ce constată că la cei mici în gradele ierarhice ale ortodoxiei române, dar mari în concepții evanghelice, se vede o pornire spre înțelegere cu cei de alt crez, pe calea vorbei dela om la om, declară că și din partea bisericii române unite nu lipsește pornirea și bunăvoința pentru înfăptuirea acestei înțelegeri și aduce ca dovadă propunerea făcută de episcopul dr. Iuliu Hossu al Gherlei, în Senat, cu privire la ținerea unui sobor al tuturor chiriarhilor români, ortodocși și uniți la un loc, în vederea netezirii drumului spre unirea religioasă, fără învinși și fără învingători, fără alt învingător decât Hristos și învățăturile sale.

„Ziarul „Unirea” își încheie articolul spunând că așteaptă cuvântul cercurilor diriguitoare ale ortodoxiei române în sensul sfătuirii dela suflet la suflet, acasă, familiar, cum se cuvine între frați.

„Este atât de mare și înălțătoare această propunere, dacă este într'adevăr sinceră, cum ne place a crede, încât putem spune că nu există suflet cinstit de român, cu dragoste de țară și dornic de a vedea odată stărpit cancerul confesionalismului din drumul desăvășirii unității sufletești a neamului nostru, care să n'o aprobe din toată inima și cu entuziasm.

„Înălții prelați ai bisericii ortodoxe au deci cuvântul, spre a deschide calea adevăratei mântuirii naționale. În momentele de cumplită criză morală, prin care trecem, ei nu pot refuza mâna ce li-se întinde dela Blajul redeșteptat, sătul de dihonie și ură, dacă acesta este sentimentul real ce a început să predomine pe malurile Târnavelor.

„Cele rele să se spele, cele bune să se adune!”

Abstrăgând dela greșala de a fi socotiți ca organ oficial al mitropoliei, rândurile Universului sunt dovada cea mai bună că în lumea românească, cu excepția, poate, a câtorva orgolioși ieratici, e mare dorința apropierii și împăcării celor două biserici române, nu numai în cercurile preoțești, ci și în cele mirenești. Drept că o constatare cu uniții români s'ar petrece fără cheltuielile și parada dela Stockholm și aiurea, dar la tot cazul ar folosi neasemănat mai mult neamului și ortodoxiei însăși ca acelea. Viitorul va arăta dacă

cel dela conducerea bisericii surori se ridică la înălțimea momentului. Ultimele demonstrațiuni de dușmănie vădită la adresa Blajului nu îndreptățesc nădejdi prea mari. ruși, Dumnezeu e bun!

Vedere împede. Invitat de Măiestru Sa Regele să ne viziteze țara, Sir Henry terding, președintele consiliului de administrație al societății petrolifere Royal Dutch a fost oaspele țării noastre câteva zile.

În acest timp directorul agenției R. a avut o convorbire mai lungă cu acest sonagiu, în măsură să cunoască și să judece oamenii și situații naționale și internaționale. După aprecierea justă a celor două mari gâșii a țării noastre: grâul și petrolul și declarația de expert că „banul, în sine n' e o bogăție. E o măsură a bogățiilor ... și o țară are ce mânca și are energie pe mașinile sale, are tot” ș. a. a trecut la sistemul sovietic, făcându-i o critică pe cât de întăiată pe atât de creștină în motivareasa.

„Criza mondială nu va fi terminată când nu va înceta sistemul sovietic. Și convins că va înceta, fiindcă îi lipsesc două elemente indispensabile oricărei organizații omenești civilizate. Sistemul acesta întemeiază pe distrugerea religiei, pe distrugerea familiei. Când omul trebuie să trăiască fără iubirea pentru Dumnezeu, fără iubire pentru soția, copiii, semenii săi, viața nu are preț. Prefer infernul cel mai înfricoșător unei vieți lipsite de iubirea Dumnezeirii, iubirea aproapelui”.

Mâna de indivizi cari vreau să împie poporului rusesc acest sistem va pieri și pierie fumul. Asta-i sigur. Dar nu-i sigur din prăbușirea lor și din dezastrul pricinat de ei se vor cumiți toți acei cari cred că pot fericii societatea eschizând pe Dumnezeu și morala Fiului său din codul vieții sociale.

Triumful idoli religioase. Nărdin fire n'are lecuire. Dujmanii bisericii române tot mereu cântă prohodul acestui așezământ sfânt și a ideologiei sale decretată de Liga Drepturilor Omului nu face abatere de regulă. Îi dă și ea pe aceeași coardă: de moartă idea creștină, catolică.

Vorbelor umfate Roma le răspunde cu fapte: Înainte numai cu 50 de ani s'a înființat **Institutul misiunilor franciscane** a țării. Astăzi acest institut numără 315 case, cari sunt îngrijite anual cam 2.270.000 de navi. Don Bosco își trimite în lume, la primii vestitori ai cuvântului evanghelic. **Agruparea salesiană** are 758 de așezări mari. Misionarii săi lucrează în Patagonia, Țara Focurilor, Brazilia, Australia, China, Japonia, Siam etc. un teritoriu 2.763.072 Km² cu o populație 31.040.550 suflete, întreținând 659 stațiuni misionare, 8 seminarii, 422 școli primare, școli superioare, 7 colegii, 5 tipografii, laboratorii, 75 orfanotrofii și 24 spitale. **Societatea misiunilor externe** din Paris numără 1.781.258 catolici, având să conducă 57 seminarii cu 3126 seminariști, 3697 școli cu 154.900 școlari, 545 orfanotrofii cu 18.232 orfani, 84 laboratorii, 302 farmacii și 156 spitale și colindă de leproși. Numerile acestea se refer numai la trei congregații! În lumea întreagă însă sunt 292 congregații de femei și cam totatâtea bătești, ținând, pe spesele proprii, 1365 orfanotrofii, 587 spitale și 1786 farmacii, ca să nu menim decât această latură a activității alinate de idea creștină, catolică.

Vrăjmașii bisericii însă cântă mai departe cântecul de îngropare a „mortului”, care-i plin de viață ca tot ce se poate arăta viu în lume.

Pe calea dreptății. *Parlamentul a parat, în ceasul al doisprezecelea, nedreptatea îngâitoare ce se făcuse, în bugetul pe 1931, personalului cultelor. Cifrele tipărite arătau mai întâi o scădere de salarii față de anul trecut, peste care mai avea să vină curba generală de sacrificiu, lucru absolut nejustificat. Iar această scădere nu era egală la toți, ci varia după confesiuni: 12% la ortodocși, 21% la uniți și 23% la minoritari. Se creia astfel înormitatea tipurilor de salarii profesionale, care răsplătesc munca și știința variat, după bisericele cărora aparțin servitorii altarelor, răsturnând orice principiu de dreptate și lege.*

În ultimele zile ale sesiunii parlamentare această situație absurdă — din pricina căreia lei nu s'a putut ordonanța până acum nici un an preoților — s'a curmat și lucrurile au fost duse la normal. Un articol de lege, votat de Comisiunea Corpului Legiuitor, hotărăște că personalului tuturor cultelor i-se aplică cu generalitate de sacrificiu la salariile avute în 1930, dar nu la salarii mai întâi scăzute cu anumite procente.

Prin această lege preoțimea este pusă la drepturile sale de egal tratament cu toți funcționarii publici. În aceeași vreme se restabilește egalitatea de tratament pentru preoții diferitelor culte din țară.

Pentru a se respecta și cumpăna egalului tratament dintre diferitele confesiuni, legea mai prevede, că „biserica unită și cele minoritare vor face în cursul anului suprimări în bugetul lor respectiv“. Aceasta din motivul, că biserica ortodoxă a făcut, încă la alcătuirea bugetului, o seamă de reduceri prin suprimarea posturilor și slujbelor de cari s'a putut lipsi. Ce ne privește, patriotismul luminat al ardeleștilor noștri a început să împlinească acest gând și ar fi continuat pe acest drum și fără un text de lege special. De aceea îl socotim, pentru noi, de prisos.

Ori-cum, deocamdată ne bucurăm din inimă că guvernul a ieșit, măcar în ceasul din urmă, din impasul în care îl împinsese nesocotința și răutatea unor sfetnici ai întunerecului. Din toată înfrînuta hârțuială ce a avut trei luni încheiate din această pricină, va trebui să înțeleasă pentru viitor ceva mai mult decât vechiul cântec: „Dă-mi, Doamne, mintea Românului de pe armă“.

Pentruca bucuria să fie deplină, mai vom avea și iubitorii noștri cetitori, că ministerul cultelor lucrează cu mare zor la formalitățile distribuirii cât mai grabnice a salariilor atât de întârziate. Se speră că cel puțin pe primele două luni ale anului plățile să se facă încă înainte de Paști, ori imediat după.

Să nădăjduim că va reuși!

Slujbe mai scurte!

— încă o chestie ce trebuia să ne preocupe —

Acuma-s vre-o doi-trei ani s'a pornit o amplă campanie în coloanele „Unirii“ pentru reducerea lungimei slujbelor noastre. Au fost expuse pe lung și pe larg motivele pentru cari ele trebuiesc scurtate binișor. Până acum însă a rămas toată campania fără rezultat practic.

Tema pare, mai nou, să preocupe și biserica română ortodoxă, unde s'a pornit deja o tendință în direcția aceasta. Și ei văd, că slujbele prea de tot lungi, slujbele rânduite pentru călugării din mănăstiri, nu se potrivesc în timpurile noastre; își pierd efectul în lumea laică, muncitoare, modernă. Fatașul scriitor între ortodocși: *Gala Galaction*, în Nrul din 22 Martie a. c. al „Curentului“ scrie la rubrica „Zina Domaului“, că în capitală în oa-

recare biserică, slujitorii de acolo, motu proprio, cu dela sine putere, au început a sluji după un tipic reformat de ei, mai pe scurt. Aceasta procedură neautorizată de cei mai mari, a produs oarecare zarvă, ce e drept. Însă zice la urmă pâr. Gala Galaction: „Sfântul Sinod n'ar avea azi o mai grabnică și mai sfântă datorie, decât să revizuiască și să grăduieze tipicul“. Pentru că: „Să mai împlinim azi în bisericile pentru mireni întreaga regulă călugărească, toate rugăciunile și podoabele tipicale, este mai pe sus de vremea și de posibilitățile zilelor de azi“. De altă parte: „Fiecare preot prescurtează tipicul cum îl taie capul, sau cum a apucat de la bătrâni“ devenind „tipicul: o Vlăscie străbunică și noi, mai toți, delicvenți silvici“.

De fapt subsemnatul am văzut chiar pe un episcop ortodox, fiind în vizitație canonică într'un oraș însemnat, cum cu câte un semn, ori cu câte-o isdruțare șoptită, ori chiar însuși sărind peste anumite părți, prescurta vecernia, litia, și alte slujbe. În județele de nord ale Ardealului și'n Maramurăș, știu, că preoții noștri uniți lasă afară de la Sf. Liturghie celea două ectenii mici dela început, de înaintea antifoanelor, rostind numai exclamațiunile. Iar' înainte de Credeu și înainte de Tatăl nostru, cererile le împărțesc în două rostindu-le numai odată la liturghic, nu de două ori.

Un preot romano-catolic, asistând la o slujbă de părăstas, în o biserică unită, s'a mirat, la urmă, că zicem de 3—4 ori aceeași ectenie pentru morți. Era de părerea, că esuperfluu a spori atâta vorbele, în rugăciunile către Dumnezeu.

Mulți dintre intelectualii români dela orașe și sate de aceea nu vin la biserică, pentru că slujbele sunt prea lungi. Și când vin, mai ales iarna, părăsesc biserica pe la mijlocul slujbelor.

Așa stând lucrurile, trebuie să insistăm cu toții, uniți și neuniți, ca superiori bisericii, în mod legal, să reducă lungimea slujbelor alcătuite anume pentru călugări. Aceasta lungime nu e potrivită pentru laici și pentru timpurile noastre. „Nu omul a fost făcut pentru tipic, ci tipicul pentru om“ zice cu dreptate, tot pâr. Gala Galaction.

Ne bucurăm, că și frații ortodocși văd neajunsul. Când vom avea slujbe mai scurte, vom avea mai mulți intelectuali și muncitori din fabrici, la biserică. Ceeace e foarte de dorit.

Prof. Cornel B. Andrea

Reuniune harnică. Ne gândim la Reuniunea mariană a elevilor dela *școala normală din Șimleul Silvaniei*, înjghebare tânără, — de abia doi ani și ceva, — condusă cu pricepere de pâr. *Teofil Balibanu* și ajutată mult de zelul doamnei directoare *Adela Dr. Meseșianu*.

Cele două ședințe festive, din 14 și 25 Martie c. când s'au jucat cu deosebit succes piesele religioase localizate: »Birușța crucii« și »Hristos«, cu vorbirea pâr. Dr. G. Stan despre »Mama creștină«, au procurat clipe de înălțare sufletească tuturor celor ce au luat parte la ele ca privitori și ascultători. Și a mai fost folosită la multă lume această modestă reuniune prin apostolia secției de răspândire a presei bune, carea în cele câteva luni de viață, dela înființare încoace, a desfăcut deja cărți religioase în preț de peste cinci mii de lei! —

Dacă ar precede la fel toate asociațiile creștine câte le avem, presa bună ar lua în scurtă vreme și la noi alt avânt ca cel de până acum. Și Doamne cât de arzătoare este la noi nevoia slovei creștine!

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat al Maramureșului a numit pe pâr. vicar general *Gheorghe Bob* președinte al Tribunalului matrimonial de a II-a instanță, pe pâr. prepozit *Alexandru Breban* președinte al Exactoratului diecezan pe pâr. canonic *Ludovic Vida* președinte al Reuniunii diecezane de misiuni și curator al bisericii catedrale, iar pe pâr. *Dr. Gheorghe Hetcon* și pe pâr. *Ioan Iepure* asesori actuali ai Consistorului diecezan.

— Acelaș a numit pe pâr. *Patriciu Bârlea* paroh la Odoreu II, iar pe *Vasile Breban* actuar la oficiul diecezan.

— Ven. Ordinariat de Lugoj a trecut pe pâr. *Iulian Gherghel* la parohia Clopotiva, iar pe pâr. *Sigismund Blentea*, neohirotonit, l-a numit admin. parohial la Hășăgel.

Gherla are vicar apostolic armenesc. În sfârșit s'a realizat și visul vechiu al concetățenilor noștri armeni uniți: își au și ei vicarul lor apostolic, așezat după toate formalitățile în scaunul său de reședință, care, amăsurat prevederilor bulei papale din 11 Oct. 1930, este orașelul Gherla. Instalarea înaltului demnitar bisericesc Dr. *Suhug Gogian* a avut loc, cu mult fast, în 29 Martie c. La bineventarea primarului orașenesc, d. *Victor Micșa* și a pâr. protop. armean *Dr. M. Kapatan*, a răspuns, în franțuzește, armeneste și ungurește, sărbătoritul. Pâr. episcop *Iuliu*, la sfârșitul liturghiei, i-a dat, în fața altarului, sărutul păcii, între sincere și creștinești urări de bun sosire. Că bucuria credincioșilor armeni este mare, e lucru de înțeles. Și în credința că noul aranjament va da rodiri salutare, nu putem decât să ne bucurăm și noi.

Spiritul Romel catolice. A fost și este, spiritul obiectivității, care se ridică peste orice veleitate personală, spiritul toleranței largi creștine și a iubirii omului și atunci când e în războiu cu unele principii ale lui. O știre mai nouă reliefează încă odată acest spirit: Cercurile bisericești diriguitoare romane au numit de director al secțiunii ebraice dela biblioteca vaticană pe talmudistul *Naftali Fried*, dintr'un târgușor situat în Rusia subcarpatică. Mai mult! Acest fiu al lui Israel va locui în cetatea Vaticanului și pe lângă că va avea hrana rituală evreească, va avea și puțința de a-și orindui între aceleași ziduri, zilnic, serviciul divin mozaic. — Asta într'o vreme când creștinătatea apuseană are atâția orientaliști de nume mare.

Clasa de bacalaureat. Așa se numește noua clasă ce se va înființa, în sensul proiectului de lege pentru modificarea actualei legi a învățământului secundar, și urmează să funcționeze la licee începând cu 1 Septembrie. Nu vor fi obligați să facă această clasă elevii cari sunt acum în clasa a șaptea și cari își vor trece examenul de bacalaureat în sesiunile din lunie ori Septembrie. Iar pentru cazul că ar cădea la vre una din cele două sesiuni de bacalaureat, legea le dă dreptul să se prezinte la celelalte sesiuni de examene. — Oricât de târziu ar veni această inovație, tot mai bine acum decât niciodată. Învățământul universitar se va resimți în bine în primul rând. Și după aceea se vor vădi și celelalte rodiri bune ale acestei rânduieli cuminți.

Locale. Dumineca viitoare, în luminata zi a Paștilor, va predica în catedrală pâr. *Ioan Coltor*, canonic; Luni, a doua zi de Paști, *Dr. Victor Macaveiu*, canonic; Marți, a treia zi de Paști, *Dr. Augustin Popa*, prof. la Academia noastră teologică.

— Obșnuitele exerciții spirituale pentru tinerime în acest an le-au ținut pâr. *Nicolae*

Lupu (pentru băeți) și păr. Dr. Vasile Aftenie (pentru fete). Deprinderile sufletești organizate de Reuniunea femeilor le începe azi păr. Dumitru Neda, ca să le încheie Marția ce vine.

— Bine pregătiți și cu un program bogat, teologii noștri au ținut în ziua de 29 Martie c. o frumoasă *sedință festivă* literară-artistică, în sala de gimnastică a liceului de băeți. Lumea s'a îndepărtat și acum, ca totdeauna în trecut, cu dorința de-a mai avea parte de atari producții, cari pe lângă binele momentului ținesc realizarea unui dor mai vechiu: ridicarea unui bust lui Inocențiu Micu Clain, patronul societății teologilor noștri și mucenicul ideii românești-unite.

— Gândul este de vie actualitate mai ales acum, când primăria a și început lucrările de transformare a pieții lui Inocențiu în parc înflorit. Spre bucuria cetățenilor, cari de mult au visat acest cadru pentru statuia întemeietorului Blajului și pentru așezămintele de lumină din umbra catedralei. Ori ce ar zice cei câțiva nedumeriți, vor admite și ei că boii cuminți de pe Târnave și caili sățarilor nu sporiau pozoaba bătrânelor ziduri istorice. — Se înțelege de sine că și pentru târg trebuie găsită o așezare potrivită. Cea de acum este doar un provizorat. Suntem siguri, că primăria o va găsi.

Poliplotul dela Londra. Legendarul cardinal Mezzofanti (1771—1848) are deja un frate de cruce în persoana păr. Villiam Hewey Kent din capitala Angliei, despre care Glasgow Observer, din prilejul împlinirii alor cincizeci de ani de preoție, primită prin punerea mâinilor vestitului cardinal Manning, la 1881, scrie lucruri minunate. Numitul adecă e strănepotul căpitanului Kent ce a descoperit ostrovul ce-i poartă numele, mai numărând între înaintașii săi pe unul din capii răscolei irlandeze dela Wexford la 1798. Multă vreme a făcut pe colaboratorul mai multor gazete catolice de pe ambele emisfere ale globului și s'a dovedit ca un poliplot de-o valoare extraordinară. A studiat și posedă nu mai puțin de 54 de limbi, fiindu-i îndeosebi familiare chineza, franceza, sanscrita, armeană, maghiara, daneza, svedeză, finlandeză, italiană, germană, rusească, spaniolă și ebraică. Cea mai rebelă memoriei și puterii sale de-a o stăpâni i-se pare păr. Kent limba georgiană, una din limbile antice ale Caucasului. De notat că jubiliantul mai e și o somitate de mare reputație într'ale dogmaticii. Fost profesor de dogmatică, e unul dintre cei mai buni cunoscători ai sf. Toma, sf. Bonaventura, Duns Scotus și Suarez. — Nu-i vorbă: au celibii cu ce-și petrece vremea, fără să se plictisească, numai să știe și să vrea să se ocupe!

SECRETUL FRUMȘETII FEMEILOR nu e datorit cosmeticilor, ci puterilor vitale și sănătății. Căpătați o față cu aspect proaspăt, plină și lipsită de încrețituri, dacă întrebuițați la cafeaua de dimineață și cea de după masă Ovomaltine, alimentul hrănitor natural.

Aviz. Banca »Economul« institut de credit și economii, societate anonimă în Cluj și sucursalele ei din Luduș și Iernut, în vederea punerii în aplicare a legii contra cametei, aduce la cunoștința deponenților ei, că dela data de 1 Aprilie 1931 procentele după depuneri se vor reduce cu 2 %. Cluj, la 30 Martie 1931. *Consiliul de Administrație.*

RECURGEȚI CU ÎNCREDERE la medicul Dvs. care vă recomandă ca purgativ dragéurille Artin, ca să aveți un somn normal și ușor. Artin e eficient.

Telefonul „Unirii“

D. Cuhea. Scrisoarea de care amintiți n'am primit-o. Deși, de sine înțeles, ne interesează foarte de aproape pricinile adevărate ale rețelilor ce băntuie prin Țara Voevozilor.

»Națiunea«. Cluj. Vă felicităm, mândri cavaleri ai ordinului »urnelor furate«. Nimic nu scapă vigilenței voastre, iar îndrăzneala voastră a ajuns proverbială. Ce-ar fi de biata țară, dacă n'ați fi voi, uriașilor eroi ai virtuților Constantinesciene? Te pomenești, că ar fi ajuns și Ștefan Cicio Pop senator de drept, în locul rezervat marelui mucenic Tancred. Un deputat a cerut chiar un articol de lege în acest senz. Noroc că ați prins de veste și ați arătat lumii că a cere guvernului o lege, este o »provocare obraznică și imbecilă«. Și țara a fost salvată. — Bravo, băieți. Sunteți adevărate fenomene de deșteptăciune. Grijiți că vă prinde fiscul și vă arată pe bani, pentru a-și echilibra bugetul. Ați fi și mai grozavi însă, dacă ați avea limba ceva mai scurtă și urechile mai lungi!

I. Sibiu. Vă mirați de noile puvoaie de cifre bugetare revărsate pe paginile »Telegrafului«? Noi ne mirăm de mirarea dvoastră. Găsim că e foarte firesc, ca primăvara să se topească zăpezile. Ori, ce credeți, în definitiv, că a făcut în lungă-i hibernare vajnicul d. Matei (al Sandei)? A hoinărit prin codrul bugetului, s'a învăluit într'un cojoc de cifre, și acum nu poate ieși în lume până ce lumina tiparului nu-l va elibera de această haină incomodă. Atâta-i tot. Nou nimic. Vechile jonglerii servite drept trufandale de primăvară pentru îngăduitoarea lume a »Telegrafului«.

M. Oradea. Dela »U. P.« am primit suma de Lei 200, abonament pe anul curent.

C. Alba Iulia. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial. Apșa de mijloc. Am primit abonamentul pe anul trecut.

Dr. P. Luduș Pentru complectarea abonamentului până la finea anului curent, Vă rugăm mai trimiteți încă 50 Lei.

Oficiul parohial. Vulcan. Chităm primirea sumei de Lei 200, abonament pe 1931.

Dr. B. Baia mare. Am primit 200 Lei. Achitat până la 30. VI 1931.

C. Ghiroft. Primit 300 Lei. Achitat până la finea anului curent.

B. Tievaniul Mare. Am primit suma trimisă. Achitat până la 30. XII 1930.

D. Gherța mică. Am primit abonamentul pe 1931.

M. Moftimul mic. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

Ș. Deleni. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

Oficiul parohial. Deva. Am primit 600 Lei, abonament pe ultimii 3 ani.

Oficiul parohial. Mocod. Primit 400 Lei, abonament pe 1930 și 1931.

N. Medias. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

M. Făgăraș. Abonamentul e achitat până la 1/III 1931.

Oficiul parohial. Sâmbăta. Am primit abonamentul pe 1929, 1930.

P. Șeușa. Am primit abonamentul pe anul curent.

O. Alba-Iulia. Am primit abonamentul pe 1930.

No. 247—1930

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta public, că în baza deciziunii No. G. 247—1930 a judecătoriei mixte Blaj, în favorul recl. Denghel Anica n. Dancu repr. prin adv. Dr. Ioan Bianu din Blaj, pentru incasarea creanței de 911 Lei cap. și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 20 Aprilie 1931 ora 1 p. m. la fața locului în comuna Țapu la locuința urmăritului, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară mobilele: o vacă, un car, 6 fețe perini, un tron, în valoare de 7100 Lei — bani. Blaj, la 19 Martie 1931.

ARTHUR BERAN, delegat portărel.

O garnitură de salon

„BIDERMAYER“

de vânzare.

Informații la Administrația ziarului

No. G. 4848—1929

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta public, că în baza deciziunii No. G. 4848—1929 a judecătoriei mixte Blaj, în favorul reclamatului avocatul Dr. Ioan Bianu din Blaj, pentru incasarea creanței de 3027 Lei cap. și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 19 Aprilie 1931 ora 1 p. m. la fața locului în comuna Glogoveț la locuința urmăritei, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară mobilele: 2 boi, un car de vite și un de fân, în valoare de 12000 Lei — bani. Blaj, la 19 Martie 1931.

ARTHUR BERAN, deleg. portărel

„UNIREA“

nu poate lipsi de biroul nici unui președinte și intelectual al bisericii noastre

In atenția parohilor și curatoratelor bisericesti

COMANDAȚI

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA
CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Steșnice, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți preoțesti și de rugăciuni. Diferite predici, **VERSURI LA MORȚI** (cântări funebreale pentru femei, bărbați și copii). Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. --
Medalii de aluminiu pt. Reuniuni, cu inscripție după dorință, etc etc.

Cereți prețurile detaliate.

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericesti. Vestimente din cele mai bune ștose.

Prapori de mătăsă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire, cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit de ori ce mărime.

Prețurile cele mai solide.

VASILE HOZA

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr. 14

1837 2-4

Mamelor!! pudra, crema și săpunul HOFER promovează dezvoltarea copiilor